

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ “ΝΟΜΟΣ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ”.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Μέρος Α. Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κεφάλαιο Α. Επαναφορά των μουσείων Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου «Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο», «Αρχαιολογικό Μουσείο Θεσσαλονίκης», «Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου», «Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο» και «Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού» στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού

Τα πέντε μουσεία ΝΠΔΔ, όπως είναι σήμερα αδυνατούν να εκπληρώσουν βασικούς στόχους της μουσειακής πολιτικής. Παρουσιάζουν πολύ σοβαρές διαχειριστικές αδυναμίες, εξαναγκάζόμενα να λειτουργήσουν ως αυτοτελείς φορείς, χάνοντας με τον τρόπο αυτό την στήριξη που τους παρείχε ο κεντρικός διοικητικός κορμός του Υπουργείου Πολιτισμού. Η μουσειακή πολιτική συνολικά πλήττεται μέσα από αυτή την κατάπτωση, χάνοντας την δυνατότητα χάραξης μιας κεντρικής, απαραίτητης για τη χώρας και συνεκτικής πολιτικής. Η λειτουργία των μουσείων με αμιγώς χρηματοοικονομικά κριτήρια οδηγεί σε αναγκαστικό outsourcing υπηρεσιών, σε εργολαβίες, σε υποστελέχωση, σε υποβάθμιση και τελικά σε ανορθολογική λειτουργία.

Η βασική διάταξη της ρύθμισης στοχεύει στην επαναφορά των πέντε μουσείων που σήμερα λειτουργούν με τη μορφή του Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου στην Γενική Διεύθυνση

Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς και συγκεκριμένα στη Διεύθυνση Αρχαιολογικών Μουσείων, Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων. Οι εκκρεμότητες που υπάρχουν στα πέντε μουσεία ΝΠΔΔ, θα αναληφθούν από την εν λόγω Διεύθυνση, αλλά και από αρμόδιες άλλες, κατά αντικείμενο, Διευθύνσεις του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι υπάλληλοι των Μουσείων θα ενταχθούν στο κεντρικό οργανόγραμμα του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι προσωρινές διοικήσεις των Μουσείων και τα Διοικητικά Συμβούλια, τα οποία έχουν οριστεί από την Υπουργό Πολιτισμού και λειτουργούν σήμερα, καταργούνται.

Κεφάλαιο Β. Διατάξεις ενίσχυσης της αρχαιολογικής υπηρεσίας και θωράκισης του έργου της.

Το βασικό αντικείμενο του κεφαλαίου Β είναι η θωράκιση του έργου της αρχαιολογικής υπηρεσίας και η ενίσχυση των εργαζόμενων που εργάζονται σε αρχαιολογικές εργασίες. Στο πλαίσιο αυτό καταργούνται μια σειρά από προβληματικές διατάξεις για το αρχαιολογικό έργο. Συγκεκριμένα, καταργείται και το άρθρο 27 του νόμου 5103/2024 κι επιστρέφει η αποκλειστική εποπτεία του συνόλου του αρχαιολογικού έργου στην αρχαιολογική υπηρεσία. Επίσης, καταργείται η δυνατότητα δανεισμού αρχαιοτήτων από τα μουσεία της χώρας για πενήντα έτη. Θωρακίζεται το πλαίσιο για την προστασία των απεικονίσεων των αρχαιοτήτων από αθέμιτες εμπορικές χρήσεις καθώς και των ακριβών αντιγράφων από απομιμήσεις. Τέλος, θεσπίζεται η οριζόντια καταβολή του επιδόματος επικίνδυνης κι ανθυγιεινής εργασίας σε όλους τους εργαζόμενους σε αρχαιολογικά έργα σε εξωτερικούς χώρους, σε αρχαιολογικές ανασκαφές και σε αρχαιολογικούς χώρους, ανεξάρτητα από την ειδικότητα τους και την σχέση εργασίας τους.

Κεφάλαιο Γ. Προστασία της νεώτερης πολιτιστικής κληρονομιάς

Σήμερα, ένα πλήθος μνημείων, βυζαντινών, μεταβυζαντινών, μοναστηριακών, μουσειακών, διατηρητέων κτηρίων βρίσκονται σε εγκατάλειψη, λόγω της διασποράς τους σε υπηρεσίες και φορείς του δημοσίου ή του ευρύτερου δημοσίου τομέα. Νεώτερα μνημεία, μετόχια, προσφυγικά κτίσματα, βρίσκονται στην κυριότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Μνημεία της παραδοσιακής ναυτιλίας, αρσανάδες, φάροι, βρίσκονται στην ιδιοκτησία της Κτηματικής Εταιρίας του Δημοσίου. Διατηρητέες επαύλεις ή κτίρια, που άλλοτε ανήκαν στον ΕΟΤ, σήμερα έχουν περάσει στην κυριότητα της ΕΤΑΔ. Το αποτέλεσμα είναι όλοι αυτοί οι φορείς που δεν είναι συναφείς με την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς να αδρανούν και τα μνημεία να απειλούνται.

Για την διάσωση της νεώτερης, βυζαντινής και μεταβυζαντινής πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας, απαιτείται η άρση του κατακερματισμού της σε φορείς του δημοσίου κι η μεταβίβαση της στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργείου Πολιτισμού. Το Υπουργείο Πολιτισμού κατέχει την βάση όλων των χαρακτηρισμένων μνημείων της χώρας. Είναι ο αρμόδιος φορέας χαρακτηρισμού των οικημάτων ως “μνημείων”. Είναι ο φορέας που έχει την τεχνογνωσία των αναστηλωτικών έργων και που διαθέτει τις αρμόδιες υπηρεσίες, που ήδη διενεργούν τέτοια έργα για όσα μνημεία είναι κυριότητας του Υπουργείου Πολιτισμού.

Επίσης, δημιουργείται το Εθνικό Ταμείο αναστήλωσης κτιρίων νεωτέρων μνημείων, ώστε να υπάρχει ένας φορέας που θα μπορεί να χρηματοδοτεί την διάσωση των μνημείων αυτών.

Μέρος Β. Στήριξη του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού

Κεφάλαιο Δ. Η επαναφορά των Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας στον οπτικοακουστικό κλάδο

Οι συλλογικές συμβάσεις εργασίας στον κλάδο του θεάματος ακροάματος είναι απολύτως απαραίτητες για την διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων των ανθρώπων του πολιτισμού και κατ' επέκταση είναι κρίσιμο ζήτημα για την ίδια την ύπαρξη του ελληνικού σύγχρονου πολιτισμού. Νομοθετείται άμεσα την επαναφορά της Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας των φορέων του Υπουργείου Πολιτισμού με το Εθνικό Θέατρο, με το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας και με την Εθνική Λυρική Σκηνή, με ρήτρα υποχρεωτικής ανανέωσης, ενώ με κοινή πρωτοβουλία των Υπουργείων Πολιτισμού και Εργασίας συγκροτείται επιτροπή διαμεσολάβησης για την διαπραγμάτευση Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας και στο χώρο του Ελεύθερου Θεάτρου και της Μουσικής.

Κεφάλαιο Ε. Ίδρυση Ανώτατων Σχολών Παραστατικών Τεχνών και Διαβάθμιση Καλλιτεχνικών Σπουδών.

Η βασική ρύθμιση του κεφαλαίου Δ είναι η ίδρυση Σχολών Παραστατικών Τεχνών εντός των δημοσίων πανεπιστημίων της χώρας, και η ίδρυση Τμημάτων Θεάτρου, Μουσικής και Χορού, με έμφαση στην καλλιτεχνική πράξη και έρευνα. Τα Τμήματα αυτά θα λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τα Τμήματα που ήδη παρέχουν υψηλού επιπέδου καλλιτεχνικές σπουδές. Τα Τμήματα στις Σχολές Παραστατικών Τεχνών θα παρέχουν φοίτηση πενταετούς διάρκειας, σε ότι αφορά τα νέα Τμήματα που θα ιδρυθούν στους τομείς της ορχηστρικής τέχνης, της υποκριτικής, της

σκηνοθεσίας της σκηνογραφίας - ενδυματολογίας. Τα ήδη λειτουργούντα Τμήματα θα παρέχουν φοίτηση πενταετούς ή τετραετούς διάρκειας, σύμφωνα με τα προγράμματα σπουδών τους. Επίσης, συγκροτείται Δημόσια Ανώτερη Εκπαίδευση Τεχνικών Επαγγελματιών Πολιτιστικού Τομέα.

Οι σπουδαστές θα εισάγονται με ειδικές εισαγωγικές εξετάσεις. Το δεύτερο ζήτημα του κεφαλαίου Δ είναι η αντιμετώπιση της εκκρεμότητας της διαβάθμισης των καλλιτεχνικών μη πανεπιστημιακών σπουδών. Οι καλλιτεχνικές μη πανεπιστημιακές σπουδές στην Ελλάδα παραμένουν αδιαβάθμητες, αν και ο νόμος 1658/81 καθορίζει τις σπουδές στις σχολές παραστατικών τεχνών ως ανώτερη βαθμίδα σπουδών.

Το τρίτο κρίσιμο ζήτημα του παρόντος κεφαλαίου της πρότασης νόμου είναι η διασύνδεση των επιπέδων της ανώτερης καλλιτεχνικής εκπαίδευσης με την ανώτατη, μέσω ειδικών κατατακτήριων εξετάσεων, με στόχο την κάθετη ολοκλήρωση ενός εκπαιδευτικού συστήματος στις παραστατικές τέχνες, που θα παρέχει μία πολυδιάστατη πια δυνατότητα ακαδημαϊκής ολοκλήρωσης των σπουδαστών όλων των εκπαιδευτικών δομών των παραστατικών τεχνών και των τεχνικών επαγγελματιών που σχετίζονται με αυτές.

Για αυτά τα κομβικά ζητήματα για τον σύγχρονο πολιτισμό και τους ανθρώπους του προτείνεται η άμεση συγκρότηση ειδικής διατομεακής επιτροπής με συμμετοχή του Υπουργείου Παιδείας Θρησκευμάτων και αθλητισμού, του Υπουργείου Πολιτισμού και του συνόλου των φορέων της καλλιτεχνικής εκπαίδευσης, ώστε να εφαρμοστεί αυτό το καινοτόμο σύστημα και να αποκτήσουν οι καλλιτεχνικές σπουδές στην Ελλάδα ένα σύγχρονο πλαίσιο.

Κεφάλαιο ΣΤ. Ίδρυση Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου “Ελληνικό Κέντρο Μουσικής”.

Δημιουργείται το μη κερδοσκοπικό Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου “Ελληνικό Κέντρο Μουσικής”, με στόχο την στήριξη των νέων μουσικών δημιουργιών και των νέων μουσικών έργων που παράγονται από δημιουργούς στην Ελλάδα, ή από δημιουργούς που συνδέονται με την Ελλάδα, τον ελληνικό πολιτισμό ή την ελληνική κοινωνική πραγματικότητα. Βασικός στόχος είναι η επιχορήγηση του κόστους έκδοσης δισκογραφίας νέων μουσικών δημιουργιών, με ποιοτικά κριτήρια, κι η στήριξη της προώθησής τους στο κοινό.

Βασικό κίνητρο της νομοθέτησης αυτής αποτελεί το γεγονός ότι η ελληνική δισκογραφική αγορά σήμερα είναι πολύ δύσκολο να προσεγγιστεί από νέες δημιουργίες, από διαφορετικά είδη, από νέους καλλιτέχνες όλων των ειδών της μουσικής. Στο πλαίσιο αυτό, το Ελληνικό Κέντρο Μουσικής, θα μπορεί να χρηματοδοτεί ποιοτικές δισκογραφικές προσπάθειες, ώστε να μπορούν οι νέες δημιουργίες να φτάνουν σε ευρύτερα κοινά.

Κεφάλαιο Ζ. Ίδρυση Εθνικού Συμβουλίου Σύγχρονου Πολιτισμού

Ιδρύεται το Εθνικό Συμβούλιο Σύγχρονου Πολιτισμού, ως βασικό συμβουλευτικό όργανο του Υπουργείου Πολιτισμού στο Σύγχρονο Πολιτισμό. Στόχοι του Εθνικού Συμβουλίου Σύγχρονου Πολιτισμού είναι η χάραξη πολιτικής σε κρίσιμα ζητήματα του σύγχρονου πολιτισμού, η χάραξη πολιτικής για τον πολιτισμό σε περιφερειακό επίπεδο, η ανάπτυξη της πολιτιστικής διπλωματίας κι η οριζόντια και πλατιά συμμετοχή όλων των φορέων του σύγχρονου πολιτισμού και των εκπροσώπων των καλλιτεχνών. Εντός του Εθνικού Συμβουλίου Σύγχρονου Πολιτισμού λειτουργούν πέντε Εθνικές Επιτροπές, (Μουσικής, Κινηματογραφικής Τέχνης, Εικαστικών Τεχνών, Παραστατικών Τεχνών, Βιβλίου κι Έργων του Λόγου), με πλατιά συμμετοχή του συνόλου των φορέων του σύγχρονου πολιτισμού. Ο τρόπος λειτουργίας του οργάνου είναι οριζόντιος, δημοκρατικός και διαφανής κι η παραγωγή προτάσεων του δημοσιοποιείται υποχρεωτικά στον ιστότοπο opengov.gr από το Υπουργείο Πολιτισμού, ώστε να υπάρχει σύνδεση του έργου του με την κοινωνία.